

Commissie voor Mobiliteit,
Overheidsbedrijven en Federale
Instellingen

van

MAANDAG 15 JUNI 2026

Namiddag

Commission de la Mobilité, des
Entreprises publiques et des
Institutions fédérales

du

LUNDI 15 JUIN 2026

Après-midi

De behandeling van de vragen vangt aan om 17.51 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Frank Troosters.

Le développement des questions commence à 17 h 51. La réunion est présidée par M. Frank Troosters.

01 Vraag van Stefaan Van Hecke aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "Het weigeren van een subsidie van de Nationale Loterij aan nieuwsmedium Apache" (56014284C)

01 Question de Stefaan Van Hecke à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "Le refus d'accorder une subvention de la Loterie Nationale au média d'information Apache" (56014284C)

01.01 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, we hebben over de kwestie al kort gesproken in de plenaire vergadering naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen, maar de vraag was toen net ingediend. Het gaat over de weigering om een subsidie toe te kennen aan Apache, ondanks de goedkeuring door het subsidiecomité van de Nationale Loterij. Het is vrij uitzonderlijk dat de minister finaal beslist om in dergelijk geval geen subsidie toe te kennen.

Uit informatie verkregen via openbaarheid van bestuur zou blijken dat sinds 2022 slechts twee van de 6.649 aanvragen door de voogdijminister werden geweigerd nadat het subsidiecomité een positief advies had gegeven. Die weigering is opvallend, omdat Apache al een brief van de Nationale Loterij had ontvangen waarin stond dat de handtekening een formaliteit was. Daarom werd het project al opgestart en werden al uitgaven gedaan. De organisatie heeft dat nadien met een crowdfunding kunnen opvangen, maar dat is niet ideaal.

Daarom heb ik daarover een aantal concrete vragen.

Ten eerste, waarom werden van de 6.649 aanvragen twee subsidiedossiers finaal niet door de voogdijminister aanvaard? U sprak toen over het feit dat de middelen voor loonkosten zouden worden gebruikt, wat niet de bedoeling zou zijn. Is dat de reden of zijn er andere redenen?

Ten tweede, wat was het tweede subsidiedossier?

Ten derde, het subsidiecomité keurt al jaren subsidies goed, na een grondige screening. Is er iets fout gelopen bij dat comité, heeft het niet goed gewerkt, of komt die weigering er doordat het subsidiecomité nog door de vorige regering was samengesteld?

Ten vierde, we weten allemaal dat Apache een vrij kritisch medium is. Het heeft u en uw partij niet altijd gespaard in dossiers rond bepaalde projectontwikkelingen in de regio Antwerpen. De links met projectontwikkelaar Erik Van der Paal zijn in de media aan bod gekomen. Het komt een beetje over als een wraakneming, als een reactie op die berichtgeving. Daarom wil ik graag klaarheid over dit dossier.

01.02 Minister Jan Jambon: Mijnheer Van Hecke, we hebben daar inderdaad al even over gesproken, maar ik heb er geen probleem mee om dat verder toe te lichten. In uw vraag informeert u naar een subsidieaanvraag van vereniging zonder winstoogmerk De Werktitel, beter bekend als Apache Academy.

Sta mij toe om eerst duiding te geven bij het cijfermateriaal dat u hanteert. Dat is nodig, omdat u fouten uit een artikel overneemt. Laten we dat eerst rechtzetten.

In het kader van de openbaarheid van bestuur antwoordde de Nationale Loterij dat er in de periode van 2022 tot en met 2025 in totaal 6.649 dossiers werden ondersteund. Het aantal aanvragen voor een financiële tegemoetkoming ligt uiteraard zeer veel hoger dan die 6.649 dossiers. Een aanvraag resulteert immers niet altijd in een subsidie. Voor de volledigheid verwijs ik naar artikel 3 van het koninklijk besluit van 7 april 2023 tot bepaling van de doeleinden van openbaar nut waarvoor een deel van de winst van de Nationale Loterij wordt bestemd. Het nastreven van een van de doeleinden van openbaar nut geeft dus niet automatisch recht op een deel van die winst. In totaal waren er in de periode van 2022 tot en met 2025 maar liefst 13.252 aanvragen, dus grosso modo het dubbele. In ongeveer de helft van de dossiers werd geen subsidie toegekend. De redenen daarvoor zijn zeer divers, zoals projecten gericht op minderjarigen, laattijdige indiening of een veel te beperkt bereik. Bepaalde kosten komen inderdaad niet in aanmerking, met name structurele kosten. Bij structurele kosten denken we aan verzekeringen, consultancy, loonkosten, belastingen en brandstof.

Na het advies van de dienst subsidies van de Nationale Loterij krijgen de dossiers via het subsidiecomité een voorstel van beslissing en neemt de bevoegde minister de finale beslissing. Dankzij de goede werking van de Nationale Loterij en het subsidiecomité worden die adviezen nagenoeg altijd gevolgd. Daardoor kan evenwel ten onrechte bij sommigen de illusie ontstaan dat een beslissing van de bevoegde minister slechts een formaliteit betreft. Dat heb ik u ook in de plenaire vergadering geantwoord. Men vraagt mij om subsidiedossiers te ondertekenen, maar als dat inhoudt dat ik klakkeloos moet overnemen wat mij wordt voorgelegd, dan heeft men daar geen minister voor nodig, maar moet men dat werk door een robot laten doen of iets dergelijks.

Wat de subsidieaanvraag van de vzw De Werktitel betreft, werd door de vereniging een verzoekschrift tot nietigverklaring neergelegd bij de Raad van State. Aangezien verdere verklaringen in het hangend rechtsgeding tegen de Belgische Staat en/of tegen de Nationale Loterij kunnen worden gebruikt, ga ik niet in op dat specifieke dossier.

Wel kan ik op uw andere vragen ingaan. U stelde vragen over het andere dossier dat niet toegekend werd. Dat betreft een aanvraag van de juridische actiegroep Dryade. Het ging om een aanvraag van 25.000 euro. Daarbij werd een subsidie gevraagd die onder meer zou dienen voor consultancy, meer bepaald voor de financiering van juridische adviezen bij de implementatie van de natuurherstelwet en voor verbetervoorstellen met betrekking tot de natuurherstelplannen. De subsidies van de Nationale Loterij zijn er voor doeleinden van openbaar nut. Het desbetreffende artikel heb ik eerder geciteerd. De subsidies zijn niet bedoeld voor de financiering van een juridische strijd tegen het beleid van de gewesten.

Ten slotte, u vroeg of dat een wraakneming is op een organisatie die kritisch is voor mijn partij. Als wij organisaties zouden viseren omdat ze kritisch zijn voor mijn partij en daarvoor het publieke forum benutten, dan zouden er op zowel Vlaams als federaal niveau gigantisch veel subsidies moeten worden geschrapt. Dat doen we dus niet, maar als een dossier niet voldoet aan de criteria, dan neem ik me het recht voor om daar een beoordeling aan toe te voegen, aangezien ik mijn handtekening moet zetten.

Ik herhaal dat we het hebben over twee dossiers op een totaal van meer dan 13.000 aanvragen. Daaruit concluderen dat ik zou vinden dat het subsidiecomité niet goed werkt, klopt absoluut niet. Die mensen leveren heel verdienstelijk werk en worden trouwens overspoeld met aanvragen, wat goed is. Er is gelukkig ook veel geld ter beschikking. Dat is een van de bronnen in de federale overheid waar wel nog geld beschikbaar is, dus ik wil het subsidiecomité hier zeker niet veroordelen. Integendeel, ik denk dat die mensen heel goed werk leveren.

01.03 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord en voor de cijfers.

U hebt het over 13.000 aanvragen en noemt een aantal redenen waarom niet op een aanvraag kan worden ingegaan, bijvoorbeeld voor structurele kosten, waaronder het element loon. Als dat de regel is, dan kan ik dat begrijpen. De vraag is of dat in het genoemde dossier een structurele ondersteuning was, omdat het ging over een bepaald project, meer bepaald de opleiding van onderzoeksjournalisten. Dat is nog iets anders dan een structurele loonondersteuning van een vereniging. U zegt dat er beroep

is aangetekend bij de Raad van State, dus dat zal daar ten gronde moeten worden uitgeklaard.

Ik maak mij dan ook de volgende bedenking. Het subsidiecomité kent de te hanteren regels eveneens en weet voor welke soort kosten een subsidie wel of niet kan worden toegekend. Blijkbaar heeft het geoordeeld dat het hier wel mogelijk was en dat dat geen structurele kosten waren, wat toch een andere appreciatie is dan de uwe.

Ten slotte, ik heb u in de plenaire vergadering gevraagd of er een garantie is dat onder die 6.647 andere dossiers die wel uw handtekening of de handtekening van de minister hebben gekregen, zich geen enkel dossier bevindt waarin loonkosten zijn opgenomen. U hebt toen geantwoord dat u die garantie niet kunt geven.

Ik wil alleen maar aangeven dat als dat criterium wordt gehanteerd en het criterium bestaat, het belangrijk is dat het consequent en voor iedereen op dezelfde manier wordt toegepast. Daarover bestaat ter zake toch enige twijfel.

Het laatste oordeel zal echter door de Raad van State worden geveld. Ik kijk daarnaar uit. Het is gewoon een delicaat dossier. Wij weten ook over welke kritische media het gaat. Het is logisch dat bij een dergelijke beslissing vragen worden gesteld. Ik hoop dat u dat ook beseft en dat het hopelijk niet om wraakneming gaat, want dan zou u veel te doen hebben. Soit, de Raad van State zal oordelen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vraag nr. 56016428C van de heer De Smet wordt uitgesteld.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 18.00 uur.

La réunion publique de commission est levée à 18 h 00.